

Nordmalings kommun

Beslut för grundsärskola

efter prioriterad tillsyn i Bikupan särskola
och träningskola
belägen i Nordmalings kommun

Tillsyn i Bikupan särskola & Träningsšk.

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Nordmalings kommun under vårterminen 2015. Bikupan särskola och träningsškola besöktes av Skolinspektionen mellan den 17 mars 2015 och den 7 april 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Huvudmannen har inte redovisat någon dokumenterad sammanställning av elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat för läsåret 2013/14.

På grund av det låga elevantalet framgår inte några kunskapsresultat i Skolverkets officiella statistik för grundsärskolan läsåret 2013/14.

I kvalitetsredovisningarna för grundsärskolan och för grundsärskolan inriktning träningsškola, läsåret 2013/14, framgår att eleverna känner sig trygga och trivs både i klassen och på skolan.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-10-30
Ytterligare brister	Föreläggande	2015-10-30

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande. Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att vidta åtgärder för att rätta till brister närhelst de framkommer.

Tillsynen vid grundsärskolan i Nordmalings kommun har inte visat annat än att eleverna ges goda förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen. En samstämmig bild uppvisar en skolenhet med engagerade lärare och klassassistenter som finns med eleverna hela dagarna bland annat i syfte att skapa trygghet och studiero. Lärarna utgår från elevernas behov och förutsättningar vilket exempelvis visar sig i att elever kan få undervisning utifrån olika kursplaner. Elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat följs och utvärderas kontinuerligt på individnivå genom lärares egen undervisning, de skriftliga individuella utvecklingsplanerna och genom, i förekommande fall, betygssättning i årskurserna 6–9.

Vidare ger tillsynen en tydlig bild av att skolenheten bedriver ett aktivt och medvetet värdegrundarbete där förebyggande och åtgärdande insatser omfattas. Det finns ett så kallat trygghetsteam som omspannar ett förebyggande arbete för Kyrkovallens grundskola och grundsärskola.

Skolinspektionen bedömer dock att grundsärskolan i sitt systematiska kvalitetsarbete behöver sammanställa, analysera och dokumentera elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat på skolenhetsnivå. Det saknas också på skolenhetsnivå en analys av arbetet med trygghet och studiero och elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Skolenheten saknar därmed viktiga underlag i sitt kvalitetsarbete.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nordmalings kommun att senast den 30 oktober 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag

skriftligen redovisas för Skolinspektionen på adress skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Nordmalings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat och kunskapsutveckling i grundskolan och grundskolan inriktning träningskola.
- Se till att analysera skolenhetens arbete med trygghet och studiero.

- Se till att uppföljning och analysarbete även omfattar elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.
- Se till att utifrån analysarbetet identifiera utvecklingsområden och besluta om vilka insatser som ska prioriteras för att de nationella målen ska uppfyllas.
- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det vid skolenheten genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de nationella mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter uppfylls. Vidare ska kvalitetsarbetet genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever, och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

I grundsärskolan i Nordmalings kommun finns två kvalitetsredovisningar för läsåret 2013/14, en för grundsärskolan och en för grundsärskolan inriktning träningskola. De upprättas av lärarna, enligt rektorn, som därefter kommenterar arbetet. En muntlig rapport ges också av lärarna till rektorn. Kvalitetsredovisningarna överlämnas sedan till politikerna.

I kvalitetsredovisningarna ingår att bland annat redovisa elevernas arbetsmiljö, elevernas lärande och skolans studieresultat, elevernas personliga och sociala utveckling och rektors pedagogiska ledarskap. I de kvalitetsredovisningar som Skolinspektionen tagit del av redovisas resultat inom nämnda områden.

Elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat följs och utvärderas kontinuerligt på individnivå genom lärarnas egen undervisning, de skriftliga individuella utvecklingsplanerna och genom bedömning, och i förekommande fall betygssättning, från årskurs 6 till årskurs 9.

Någon dokumenterad uppföljning och analys av elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat på skolenhetsnivå finns dock inte. Rektorn är medveten om behovet av detta. Rektorn anser sig dock ha kunskap om elevernas kunskapsutveckling bland annat via regelbundna möten med personal och elevhälsa. Rektorn begär också in elevernas skriftliga individuella utvecklingsplaner (IUP) i grundsärskolan. De begärs inte lika frekvent in från grundsärskolan inriktning träningskola.

Av intervjuer och dokumentstudier framgår vidare att det på skolenhetsnivå saknas en dokumenterad analys av arbetet med trygghet och studiero samt uppföljning och analys av elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Lärarna i grundsärskolan deltar i skolenhetens kvalitetsarbete då de upprättar grundsärskolans kvalitetsredovisningar, se ovan. Däremot är grundsärskolans lärare inte involverad i analysen av elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat samt arbetet med trygghet och studiero på skolenhetsnivå.

För att rektor ska kunna vidta välgrundade åtgärder i syfte att förbättra verksamheten måste den samlade bedömningen av elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat ta sin utgångspunkt i de resultat som verksamheten uppnår. Analysen ska ge svar på vilka områden som är i behov av insatser för att öka måluppfyllelsen. Dokumenterade analyser på skolenhetsnivå kan exempelvis handla om att analysera skillnader i kunskapsresultat över tid, mellan olika ämnen och mellan kön, i förhållande till faktorer såsom arbetsformer, arbetssätt, materiella resurser, personalens kompetens samt hur bedömning och betygsättning genomförs. Dokumentation av ett analysarbete gör det alltså möjligt att följa skolans kvalitetsarbete över tid och se effekterna av ett utvecklingsarbete.

Skolinspektionen bedömer, mot bakgrund av ovanstående, att skolans kvalitetsarbete måste ta sin utgångspunkt i en dokumenterad uppföljning av måluppfyllelse och resultat samt en analys av skolenhetens resultat i relation till kursplanernas kunskapskrav och de nationella målen i läroplanen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Ytterligare brister

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nordmalings kommun att senast den 30 oktober 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen på adress skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se.

Beskrivning av brister

Rektorn tar inte ett formellt beslut att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar till det.

Författningar

11 kap. 8 § skollagen

Åtgärder

- Se till att rektor tar beslut om elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar till det.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen får en rektor besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar till det. Samråd med elevens vårdnadshavare ska ske innan beslut fattas.

Det ska finnas dokumenterat hur elevens utbildning är upplagd.

I grundsärskolan i Nordmalings kommun finns det elev/er som är mottagna i grundsärskolan och läser ett ämne enligt grundskolans kursplan. Det finns också elev/er som är mottagna i grundsärskolan och som läser vissa delar ur ett ämnesområde enligt kursplanen för grundsärskolan inriktning träningsskola. Samråd har skett med elevernas vårdnadshavare innan rektorn tagit ett muntligt beslut.

I intervju med lärare och rektor framkommer dock att det inte finns dokumenterat hur utbildningen är upplagd för de elever som läser enligt beskrivningen ovan. Då detta inte är förenligt med skollagens krav måste det åtgärdas.

Motivering till val av verktyg

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden***Undervisning och lärande***

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Beslut

2015-04-29
10 (12)

Dnr 43 - 2015:533

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

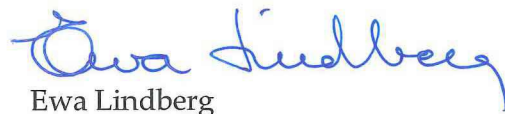
Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Ewa Lindberg
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Bikupan särskola och träningskola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Bikupan särskola och träningskola

Nordmalings kommun, med cirka 7 000 invånare, är belägen mitt emellan städerna Umeå och Örnsköldsvik. All utbildningsverksamhet lyder under kommunens utbildningsutskott som styrs av kommunstyrelsen. Utbildningsverksamheten leds av en barn- och utbildningschef.

Grundsärskolan, också benämnd Bikupan, ingår i Kyrkovallens skolenhet som ligger i centrala Nordmaling. Utbildningen omfattar årskurserna 3–9 för elever mottagna i grundsärskolan. Vid tillsynstillfället finns 6 elever i grundsärskolan och 3 elever i grundsärskolan inriktning träningskola.

Verksamheten leds av en rektor som också ansvarar för Kyrkovallens grundskola, årskurserna 2–4, fritidshemmet, förberedelseklass och svenska som andraspråk.